

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÊTEL

(30 pont)

A. Az alábbi esetekkel kapcsolatban írják a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt. Csak egyetlen helyes válasz van.

1. Egy terminus:
 - a. egy cselekvést kifejező szó vagy szócsopórt
 - b. egy kérést kifejező szó vagy szócsopórt
 - c. egy fogalmat kifejező szó vagy szócsopórt
 - d. egy logikai műveletet kifejező szó vagy szócsopórt
2. A könyvtár terminus terjedelmi szempontból:
 - a. üres fogalom
 - b. egyedi fogalom
 - c. homályos fogalom
 - d. általános fogalom
3. A *hüllők* és a *madarak*, mint a gerincesek fajtái a következő fogalmi viszonyban vannak:
 - a. ellentmondó
 - b. ellentétes
 - c. metsző
 - d. alárendeltségi
4. Egy kategorikus kijelentés:
 - a. állító mondat
 - b. óhajtó mondat
 - c. felszólító mondat
 - d. kérdő mondat
5. A „*Minden érvényes szillogizmus deduktív következtetés.*” kijelentés logikai szubjektuma:
 - a. szillogizmus
 - b. érvényes szillogizmus
 - c. minden érvényes szillogizmus
 - d. deduktív következtetés
6. „*Az emlősök szárazföldi állatok.*” kijelentéssel ellentmondó kijelentés:
 - a. Egyetlen emlős sem szárazföldi állat.
 - b. Az emlősök nagy része szárazföldi állat.
 - c. Sok emlős szárazföldi állat.
 - d. Némely emlős nem szárazföldi állat.

18 pont

B. Adott a következő két szillogisztikus módozat: *ae-2*, *iai-4*.

a) Írják le a megadott szillogisztikus módozatoknak megfelelő következtetési sémát, és szerkesszenek a természetes nyelven egy szillogizmust, mely megfelel a két következtetési séma valamelyikének. **8 pont**

b) Ellenőrizték a Venn-diagramm módszerével a két szillogisztikus módozat valamelyikének érvényességét, pontosítva az érvényességgel kapcsolatos megállapítást. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Adottak a következő mondatok:

1. *Egyetlen erkölcsös ember sem önző.*
2. *Némely méregkibocsátó állat kígyó.*
3. *Némely szillogizmus nem érvényes következtetés.*
4. *Minden szofizma érvelési hiba.*

A. Határozzák meg az 1. mondat formuláját. **4 pont**

B. Alkossák meg természetes és formális nyelven a 2. mondat alárendelt ellentétes viszonyban levő párját, és a 3. mondat ellentmondó párját. **6 pont**

C. Alkalmazzák a megfordítás és az átalakítás műveletét természetes és formális nyelven egyaránt, levezetve az 1. és 2. mondatok helyes megfordítottját és átalakítottját. **10 pont**

D. Magyarazzák meg röviden, hogy a 3. mondat miért nem fordítható meg helyesen. **6 pont**

E. Ábrázolják az Euler-diagram segítségével a 4. kijelentést. **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Oldjátok meg a következő feladatokat!

1. Határozzák meg a deduktív érvelés fogalmát. **4 pont**

2. Adjanak meg két konklúziójelzőt. **6 pont**

3. Alkossanak természetes és formális nyelven egyaránt egy, két premisszából álló érvelést, mely a következő kijelentést támasztja alá: „*Egyetlen háború sem indokolt.*” **10 pont**

4. Adott a következő meghatározás:

A farkas egy olyan vadállat, mely se nem róka, se nem medve.

a. Nevezze meg a meghatározás egy olyan szabályát, amelyet megsért az adott meghatározás. **2 pont**

b. Soroljon fel két, az a. pontban említettől eltérő meghatározási szabályt, és alkosson egy-egy meghatározást, amely az adott, helyességre vonatkozó szabályokat megsérti. **8 pont**